

Elijsabeth Lijster onderwijs voor meisjes

Zij is waarschijnlijk een "schoolvrouw", één van de vrouwen die toestemming krijgt om meisjes te leren lezen en schrijven, enkelen geven bovendien les in rekenen. Zij is oprichtster van een meisjesschool in Rhenen een zogeheten bijschool (1677).

Korte geschiedenis van het onderwijs

In de zevende en achtste eeuw bestaan al scholen in kloosters. Slechts een klein aantal jongens krijgt een opleiding tot monnik of priester. Door maatschappelijke ontwikkelingen komt daar vanaf de 11e eeuw verandering in. De opkomst van steden en vooral de groeiende handel en nijverheid vraagt om beter opgeleide burgers. Daarom laten de kloosters een klein aantal burgerjongens toe om hen op te leiden voor functies in het plaatselijk bestuur en de handel. Meisjes blijven meestal bij hun moeder die hen voorbereidt op hun rol als toekomstige huisvrouw of als dienstster in een ander huishouden. Meisjes worden pas in de veertiende eeuw tot kloosterscholen toegelaten. Ook stadsbesturen hebben het recht om scholen te stichten en beheren. Er komen Latijnse of Grote scholen met daaraan gekoppeld de Cleyne of Laege School, voorloper van de huidige basisschool. Daarnaast ontstaan er particuliere bijscholen, afgestemd op de dagelijkse praktijk.

Onderwijs voor meisjes

In de veertiende eeuw worden in verschillende steden en dorpen onafhankelijke scholen opgericht en ook meisjes werden tot het onderwijs toegelaten. In de zestiende eeuw richten enkele scholen zich alleen op meisjes. Het onderwijs is van een lager niveau, geen Latijn, maar wel vakken die niet op de stadsscholen worden onderwezen. Veel verder dan leren lezen en schrijven gaat het niet. In de zeventiende eeuw hebben de meeste kinderen gelegenheid om naar school te gaan: een gerenommeerde stadsschool, een bijschool, of een eenvoudig dorpschooltje. Toch gaat lang niet iedereen. Luther pleit voor onderwijs aan meisjes in de moedertaal zodat zij zelf de bijbel kunnen lezen. Hij vindt ook dat de overheid het schoolgaan van kinderen moet stimuleren. Met deze achtergrond zal ook de bijschool voor meisjes in Rhenen opgericht zijn door Elijsabeth Lijster.

Bron: <https://www.onderwijsmuseum.nl/>